

ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2016/1991**ze dne 4. července 2016****o opatřeních SA.41614 – 2015/C (ex SA.33584 – 2013/C (ex 2011/NN)), která provedlo Nizozemsko ve prospěch profesionálního fotbalového klubu FC Den Bosch v 's-Hertogenboschi***(oznámeno pod číslem C(2016) 4089)***(Pouze nizozemské znění je závazné)****(Text s významem pro EHP)**

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 108 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek v souladu s čl. 108 odst. 2 Smlouvy ⁽¹⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

1. ŘÍZENÍ

- (1) V roce 2011 se Komise od občanů a ze zpráv v tisku dozvěděla, že Nizozemsko provedlo opatření podpory ve prospěch profesionálního fotbalového klubu FC Den Bosch v 's-Hertogenboschi. V letech 2010 a 2011 občané Komisi informovali rovněž o opatřeních ve prospěch jiných profesionálních fotbalových klubů v Nizozemsku, a to Willem II v Tilburgu, MVV v Maastrichtu, PSV v Eindhovenu a NEC v Nijmegenu. Na žádost Komise poskytlo Nizozemsko informace o opatřeních týkajících se klubu FC Den Bosch dopisem ze dne 1. září 2011.
- (2) Dopisem ze dne 6. března 2013 Komise Nizozemsku sdělila, že se s ohledem na opatření ve prospěch klubů Willem II, NEC, MVV, PSV a FC Den Bosch rozhodla zahájit řízení podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy.
- (3) Rozhodnutí Komise o zahájení řízení (dále jen „rozhodnutí o zahájení řízení“) bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* ⁽²⁾. Komise vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek k dotyčným opatřením.
- (4) Nizozemsko podalo v rámci řízení připomínky týkající se opatření ve prospěch klubu FC Den Bosch dopisy ze dne 31. května 2013 a 7. listopadu 2013 a na schůzce, která se konala dne 13. října 2014. Od zúčastněných stran neobdržela Komise žádné připomínky týkající se opatření ve prospěch klubu FC Den Bosch.
- (5) Po vydání rozhodnutí o zahájení řízení byla se souhlasem Nizozemska šetření týkající se jednotlivých klubů vedena zvlášť. Šetření týkající se klubu FC Den Bosch bylo zaevidováno pod č. jedn. SA.41614.

2. PODROBNÝ POPIS OPATŘENÍ**2.1. Příjemce, cíl a rozpočet**

- (6) Zastřešující organizací pro profesionální a amatérskou fotbalovou soutěž je národní fotbalový svaz Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (dále jen „KNVB“). Profesionální fotbal je v Nizozemsku organizován v rámci dvoustupňového systému. V sezóně 2014/2015 sestával z 38 klubů, z toho jich 18 hrálo v top lize (*eredivisie*) a 20 v nižší lize (*eerste divisie*).

⁽¹⁾ Rozhodnutí Komise ve věci SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN) – Nizozemsko – Podpora pro některé profesionální nizozemské fotbalové kluby v období 2008–2011 – Výzva k podání připomínek podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. C 116, 23.4.2013, s. 19).

⁽²⁾ Viz pozn. pod čarou č. 1.

- (7) Klub FC Den Bosch hraje v nižší lize od sezóny 2004/2005, kdy hrál v nizozemské top lize naposledy. Klub nikdy nehrál v evropském turnaji. Podle informací, které Nizozemsko poskytlo, je klub FC Den Bosch malý podnik; v sezóně 2011/2012 měl 31 zaměstnanců. V obou letech jeho obrat a bilanční suma roční rozvahy činily přibližně 3 miliony EUR. Je tudíž malým podnikem (*). Stadion, který klub FC Den Bosch využívá, vlastní obec 's-Hertogenbosch (dále jen „obec“), která za jeho užívání klubem dostává nájemné.
- (8) V roce 2010 se obec dozvěděla o vážných finančních potížích, kterým klub FC Den Bosch čelil a které ohrožovaly zachování jeho licence, aby mohl hrát profesionální fotbal, a dokonce jeho samotnou existenci. Dne 30. června 2010 měl klub FC Den Bosch záporný vlastní kapitál ve výši 4,6 milionu EUR; o rok později činil záporný vlastní kapitál 5,4 milionu EUR. Jak potvrdila nezávislá účetní společnost, klub vykazoval rovněž narůstající ztráty (0,168 milionu EUR v červnu 2009, 0,612 milionu EUR v červnu 2010 a 0,744 milionu EUR v červnu 2011), klesající obrat (z částky ve výši 3,736 milionu EUR v roce 2009 na 2,771 milionu EUR v roce 2011) a narůstající dluh. Jedním z věřitelů klubu byla i obec, která měla podřízenou pohledávku ve výši 1,65 milionu EUR.
- (9) Na podzim 2010 zahájili fanoušci, společnosti a sponzoři klubu FC Den Bosch iniciativu s cílem zabránit jeho úpadku. Tato iniciativa vedla k plánu restrukturalizace, jenž měl zlepšit finanční situaci klubu FC Den Bosch a přeměnit jej na životaschopný profesionální fotbalový klub s novou právní strukturou, jenž budou vlastnit jeho fanoušci. V červnu 2011 se obec a ostatní věřitelé klubu dohodli na společné iniciativě týkající se přeměny jejich úvěrů na akcie klubu. V rámci restrukturalizace se klub FC Den Bosch, který měl právní status sdružení (*Vereniging*), přeměnil dne 30. června 2011 na akciovou společnost (*naamloze vennootschap*) FC Den Bosch N.V.
- (10) Bylo dohodnuto, že pohledávka obce bude přeměněna na držbu 60 % akcií nové akciové společnosti FC Den Bosch N.V. Zbývajících 40 % akcií klubu získají ostatní velcí věřitelé klubu, kteří kapitalizovali své pohledávky, avšak s nižším poměrem dluhu k akciím než obec. Menší věřitelé se svých pohledávek vzdali. Na základě této dohody mezi věřiteli převedla obec svůj nárok na vlastní kapitál vyplývající z úvěru ve výši 1,65 milionu EUR za 1 EUR na nadaci *Stichting Met Heel Mijn Hart*. Nadaci založily kluby fanoušků a jednotliví fanoušci klubu FC Den Bosch a nadace nevykonává podnikatelskou činnost.
- (11) Obec souhlasila rovněž s uhrazením částky ve výši 1,4 milionu EUR za to, že klub FC Den Bosch opustí tréninková zařízení (*), která se nacházela na pozemku ve vlastnictví obce.

2.2. Důvody zahájení řízení

- (12) Co se týká opatření ve prospěch klubu FC Den Bosch, Komise v rozhodnutí o zahájení řízení dospěla k předběžnému závěru, že obec poskytla klubu FC Den Bosch selektivní výhodu s využitím státních prostředků, a udělila tudíž fotbalovému klubu podporu.
- (13) Pokud jde o rozhodnutí odprodat pohledávku ve výši 1,65 milionu EUR organizovaným fanouškům za částku ve výši 1 EUR, Komise konstatovala, že Nizozemsko nemůže tvrdit, že obec jednala stejně jako soukromý věřitel v podobném postavení. Komise podotkla, že ostatní velcí věřitelé přeměnili své pohledávky na držbu akcií v nové právní struktuře, zatímco obec své pohledávky předala prakticky zdarma. Co se týká získání tréninkových prostor a prostor pro mládež za částku ve výši 1,4 milionu EUR, Komise uvedla, že tuto cenu odhadl externí znalec jako náhradní hodnotu dotyčných prostor. Komise měla pochybnosti, zda je náhradní hodnota určité stavby stejná jako její tržní cena.
- (14) Komise zastávala rovněž názor, že opatření podpory pro profesionální fotbalové kluby pravděpodobně narušují hospodářskou soutěž a ovlivňují obchod mezi členskými státy ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy.

(*) Čl. 2 odst. 2 přílohy doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků (Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36) (malý podnik je vymezen jako podnik, který zaměstnává méně než 50 osob a jehož roční obrat nepřesahuje 10 milionů EUR).

(*) Nacházející se na ulici Jan Sluyterstraat v 's-Hertogenboschi.

- (15) Co se týká slučitelnosti možné podpory pro klub FC Den Bosch, Komise v rozhodnutí o zahájení řízení uvedla, že fotbalový klub měl v době poskytnutí podpory finanční potíže. Za účelem posouzení slučitelnosti podpory s pokyny pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích ⁽⁵⁾ (dále jen „pokyny“) si Komise vyžádala informace týkající se splnění všech požadavků stanovených v pokynech.
- (16) Komise nemohla zejména ověřit, zda byly dodrženy podmínky stanovené v bodech 34–37 pokynů týkající se povahy a plnění plánu restrukturalizace. Dále bylo nutno prokázat, že podpora byla omezena na nezbytné minimum, že samotný příjemce poskytl odpovídající vlastní příspěvek na svou restrukturalizaci a že bude dodržena zásada „jednou a dost“.

3. PŘIPOMÍNKY NIZOZEMSKA

3.1. Existence státní podpory podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy

- (17) Nizozemsko nesouhlasí s předběžným zjištěním Komise, že opatření v souvislosti s klubem FC Den Bosch představují státní podporu. Podle názoru Nizozemska jednala obec, která měla podřízenou pohledávku vůči společnosti na pokraji úpadku, v souladu se zásadou věřitele v tržním hospodářství, když se v roce 2011 své pohledávky vzdala.
- (18) Podle Nizozemska by v případě úpadku klubu FC Den Bosch obec se vší pravděpodobností nezískala ze své podřízené pohledávky zpět nic. Ve svém dopise ze dne 7. listopadu 2013 odkázalo Nizozemsko rovněž na rozhodnutí Komise týkající se belgické společnosti Sonaca ⁽⁶⁾, v němž se konstatovalo, že přeměna veřejné půjčky na vlastní kapitál nepředstavuje státní podporu. Pokud by klub FC Den Bosch nebyl schopen svou finanční situaci v červnu 2011 zlepšit, přišel by podle pravidel svazu KNVB o licenci umožňující hrát profesionální fotbal. Co se týká získání tréninkových zařízení, Nizozemsko tvrdí, že k tomuto nabytí došlo za hodnotu, kterou stanovil externí znalec a která zahrnovala rovněž náklady klubu FC Den Bosch na nahrazení těchto zařízení. Nizozemsko tvrdí, že jednalo v souladu se sdělením Komise o prodeji pozemků ⁽⁷⁾ (dále jen „sdělení o prodeji pozemků“).
- (19) Nizozemsko alternativně uvedlo, že i kdyby se usuzovalo, že opatření poskytla klubu FC Den Bosch selektivní výhodu, nenarušila by hospodářskou soutěž ani by neovlivnila obchod mezi členskými státy. Nizozemsko zdůrazňuje slabou pozici klubu FC Den Bosch v národním profesionálním fotbale, což znamená, že jeho účast v soutěžích na evropské úrovni je velmi nepravděpodobná. Nizozemsko se rovněž domnívá, že Komise neprokázala, že by podpora klubu FC Den Bosch narušila hospodářskou soutěž nebo ovlivnila obchod na kterémkoli z trhů uvedených v rozhodnutí o zahájení řízení.
- (20) Nizozemsko podpůrně tvrdí, že pokud by se mělo za to, že opatření představují státní podporu, byla by tato podpora slučitelná s pokyny, a tudíž s vnitřním trhem.
- (21) Klub FC Den Bosch se v roce 2010 nacházel ve složité finanční situaci. V roce 2011 měl záporný vlastní kapitál ve výši 5,97 milionu EUR a dluhy ve výši 7 milionů EUR při obratu ve výši přibližně 3 milionů EUR. Věřitelé a dluhy klubu jsou uvedeny v tabulce 1.

Tabulka 1

Věřitelé a dluhy klubu FC Den Bosch

Věřitelé	Výše úvěru
Obec (zůstatek úvěru poskytnutého v roce 2000)	1,65 milionu EUR
[...] ^(*)	1,092 milionu EUR

⁽⁵⁾ Sdělení Komise – Pokyny Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (Úř. věst. C 244, 1.10.2004, s. 2); používání těchto pokynů bylo prodlouženo sdělením Komise o prodloužení používání pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích ze dne 1. října 2004 (Úř. věst. C 296, 2.10.2012, s. 3).

⁽⁶⁾ Věc SA.35131 (2013/N).

⁽⁷⁾ Sdělení Komise o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci (Úř. věst. C 209, 10.7.1997, s. 3).

^(*) Důvěrné údaje.

Věřitelé	Výše úvěru
[...]	1,865 milionu EUR
[...]	0,73 milionu EUR
[...]	0,235 milionu EUR
Soukromý věřitel	0,3 milionu EUR
[...]	0,1 milionu EUR

- (22) Svaz KNVB uvedl, že pokud by byl vlastní kapitál klubu ke dni 30. června 2011 i nadále záporný, přišel by klub o licenci pro profesionální fotbal. To by znamenalo sestup klubu na amatérskou úroveň.
- (23) Klub FC Den Bosch a svaz KNVB proto v červnu 2011 vypracovaly plán restrukturalizace. Klub byl podle plánu přeměněn na akciovou společnost (NV). (Nezajištěné) pohledávky různých větších věřitelů byly přeměněny na akcie klubu, jak je uvedeno v tabulce 2.

Tabulka 2

Poměry při kapitalizaci pohledávek

Věřitel	Úvěr	Akcie/procentní podíl	EUR/akcie
Obec/nadace <i>Stichting Met Heel Mijn Hart</i>	1,65 milionu EUR	61 900/54,3	26,7
[...]	1,092 milionu EUR	20 492/18	53,3
[...]	1,865 milionu EUR	27 925/24,5 z toho 11 000 preferenčních akcií	66,8
[...]	0,73 milionu EUR	3 583/3,1	203,7

- (24) Zbývající 0,1 % akcií byla rozdělena mezi významné členy fotbalového klubu. To prokazuje, že obec za 38 % podíl na dlužích klubu vyjednala získání 54 % akcií klubu.
- (25) Mimoto byl obchodní úvěr ve výši 100 000 EUR podpořen zárukou, kterou poskytla třetí strana; ostatní soukromé strany poskytly nový kapitál ve výši 300 000 EUR. Krátkodobý úvěr ve výši 250 000 EUR byl přeměněn na dlouhodobý úvěr. Dluhy vůči společnosti BIM provozující obecní stadion v souvislosti s nájemným za stadion byly zajištěny právem společnosti BIM zadržet příjmy plynoucí z práv na televizní přenos.
- (26) Obec považovala svůj úvěr ve výši 1,65 milionu EUR za nedobytný. Již v rozpočtu obce na rok 2010 byl úvěr označen jako nedobytný, jelikož klub FC Den Bosch jej nesplácel. V červnu 2011 požádala obec účetní společnost Ernst & Young, která analyzovala finanční situaci klubu FC Den Bosch již v únoru a březnu 2011, aby posoudila vymahatelnost úvěru poskytnutého klubu FC Den Bosch. Bylo konstatováno, že v nadcházejících letech nelze přiměřeně očekávat splácení úvěru nebo platby úroků ani po restrukturalizaci klubu kvůli tomu, že se větší věřitelé vzdali dlouhodobých pohledávek. Toto zjištění má smysl, vezme-li se v úvahu, že klub neměl žádné nemovitosti nebo strojní zařízení, jež by mohl prodat nebo zlikvidovat, aby splatil své dluhy.

- (27) Obec se v rámci dohody mezi věřiteli rozhodla převést svůj nárok na 54 % akcií za částku ve výši 1 EUR na nadaci „Met Heel Mijn Hart“. Tímto se nadace stala akcionářem klubu (namísto obce, která neprojevila zájem podílet se na vedení klubu) stejně jako ostatní velcí věřitelé, jak bylo s nimi a obcí sjednáno v dohodě o restrukturalizaci. Na základě těchto akcií bude nadace prodávat certifikáty za 100 EUR.
- (28) V porovnání s ostatními věřiteli měla obec zvláštní, větší zájem na tom, zabránit likvidaci klubu nebo jeho sestupu na amatérskou úroveň, jelikož by alespoň po určitou dobu přišla o hlavního uživatele stadionu a plátce nájemného. V tomto ohledu bylo v ekonomickém zájmu obce, aby klub hrál i nadále profesionální fotbal.
- (29) Co se týká pozemku pod tréninkovým komplexem o rozloze 36 000 m², z informací poskytnutých Nizozemskem vyplývá, že pozemek již byl ve vlastnictví obce. Pozemek využíval klub FC Den Bosch, který na něm v roce 2000 na své náklady vybudoval sportovní komplex s budovami a hřišti a v letech 2006 a 2007 jej upravil. Mezi obcí a klubem FC Den Bosch neexistoval dlouhodobý pacht (*erfpacht*) ⁽⁸⁾. Obec mohla na tomto pozemku realizovat výstavbu domů a bytů. Měla proto každopádně zájem na tom, aby klub pozemky opustil, a využila příležitost, která se naskytla kvůli potřebám klubu v oblasti likvidity. Obec měla proto v úmyslu poskytnout klubu náhradu za vyklizení prostor stejně jako v případě nesporného vyvlastnění staveb a požádala o ocenění staveb a zařízení na pozemku podle nizozemského zákona o vyvlastnění v těchto případech.
- (30) Tato pořizovací cena byla stanovena na základě ocenění sportovního komplexu nezávislým uznaným odhadcem nemovitostí. Ocenění vycházelo z upravené náhradní hodnoty, která je popsána jako částka potřebná k získání objektů stejné hodnoty, pokud jde o druh, kvalitu, stav a stáří. Tuto částku proto netvoří pouze hodnota sportovního komplexu dané velikosti. Je upravena podle jeho technického stavu a stáří. Toto ocenění ukládá § 40b odst. 3 nizozemského zákona o vyvlastnění (*Ontheffingswet*) v případech nesporného vyvlastnění, který byl podle Nizozemska v dané situaci použitelný. Nizozemsko se proto domnívá, že se Komise mylila v tom, že znalecký odhad odkazoval pouze na náhradní hodnotu jako na základ ocenění. Podle nizozemské oceňovací praxe se zvláštní objekty, jako jsou kostely, památky nebo sportovní komplexy, oceňují upravenou náhradní hodnotou, která je popsána jako cena, kterou by byl nezávislý kupující ochoten zaplatit v případě vyvlastnění nebo přemístění skutečného vlastníka.
- (31) Co se týká připomínky Komise, že hodnota stanovená ve znaleckém odhadu byla vyšší než účetní hodnota uvedená v účetnictví klubu FC Den Bosch, Nizozemsko uvedlo, že účetní hodnota pozemku nebo staveb obvykle neodráží jejich skutečnou tržní hodnotu. Je určena různými jinými faktory než jejich hodnotou v rámci obchodní transakce, jako je historická pořizovací cena nebo amortizace.
- (32) Klub pokračoval v tréninkové činnosti jinde, na stadionu a v jiném fotbalovém tréninkovém komplexu ve městě, který měl volnou kapacitu. Nizozemsko tvrdí, že cena tréninkového komplexu byla stanovena bez ohledu na možné finanční potřeby klubu FC Den Bosch. Část částky získané za opuštění tréninkového komplexu využil klub k opatření jiných tréninkových zařízení. Tento příjem byl použit rovněž k uhrazení dlužného nájemného společnosti BIM.

3.2. Slučitelnost státní podpory podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy

- (33) Nizozemsko alternativně tvrdilo, že i kdyby opatření představovalo státní podporu, byla by tato podpora slučitelná s vnitřním trhem. Co se týká restrukturalizace klubu FC Den Bosch, Nizozemsko finanční situaci klubu popsalo, jak bylo uvedeno v 8. bodě odůvodnění.
- (34) Každý nizozemský profesionální fotbalový klub potřebuje od svazu KNVB licenci, kterou získá pouze tehdy, plní-li různé povinnosti. Jedna z povinností v rámci systému se týká finanční situace klubu. Není-li vyhovující, může svaz KNVB licenci odejmout. Je-li založen nástupnický klub, nebyl by přijat přímo do profesionální fotbalové ligy, nýbrž by musel začít hrát v druhé nejvyšší amatérské lize. S těmito problémy klubu Den Bosch hrozila ztráta licence pro účast v profesionálních soutěžích.

⁽⁸⁾ Podle článku 5:85 nizozemského občanského zákoníku je *erfpacht* (dlouhodobý pacht) omezené vlastnické právo, které jeho držitelé (pachtýři) přiznává právo na držbu a užívání nemovitosti náležející někomu jinému.

- (35) Nizozemsko uvedlo, že vzhledem k těmto potížím podléhalo rozhodnutí obce vzdát se vymáhání úvěru a poskytnout klubu FC Den Bosch náhradu za vyklizení tréninkového komplexu, který používal, řadě podmínek, jež byly stanoveny v plánu restrukturalizace dohodnutém mezi obcí, ostatními věřiteli a klubem FC Den Bosch.
- (36) Plán restrukturalizace znamenal novou právní strukturu klubu FC Den Bosch. Došlo k přeměně klubu na akciovou společnost (*naamloze vennootschap* (NV)), snížení počtu zaměstnanců a omezení skupiny hráčů. Předpokládalo se, že se počet smluvních hráčů sníží na minimum, které svaz KNVB stanovil na 16. Klub FC Den Bosch nebude nakupovat hráče na trhu s přestupy, nýbrž uzavírat smlouvy pouze s hráči, kteří mohou volně přestoupit. To znamenalo snížení nákladů na personál a hráče o 17 %.
- (37) Jak je uvedeno ve 22. bodě odůvodnění, věřitelé klubu FC Den Bosch se vzdali svých pohledávek v celkové výši 5,337 milionu EUR výměnou za vlastní kapitál. Obec mimoto poskytla klubu náhradu za opuštění tréninkového komplexu, který dosud využíval, ve výši 1,4 milionu EUR. S těmito opatřeními se záporný vlastní kapitál klubu změnil na mírně kladný vlastní kapitál ve výši 0,63 milionu EUR, což umožnilo jeho přeměnu na akciovou společnost.
- (38) Plán byl navržen tak, aby vedl k stabilní finanční situaci po dobu tří let. Předpokládal snižující se ztráty v účetním období 2011/2012 a 2012/2013 a malý zisk ve výši 0,1 milionu EUR za účetní období 2013/2014. To by klubu FC Den Bosch neoponechalo prostor pro získávání nových hráčů v rámci přestupu. Klub FC Den Bosch byl ve skutečnosti schopen dosáhnout v účetním období 2011/2012 mírného zisku ve výši 0,103 milionu EUR, a to i kvůli lepším sponzorským smlouvám, než se očekávalo.

4. POSOUZENÍ OPATŘENÍ

4.1. Existence státní podpory podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy

- (39) V čl. 107 odst. 1 SFEU je stanoveno, že podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem. Podmínky stanovené v čl. 107 odst. 1 Smlouvy jsou kumulativní, a musí být proto splněny všechny, aby se opatření považovalo za státní podporu.
- (40) Na základě rozhodnutí o zahájení řízení posoudí Komise rozhodnutí obce ze dne 21. června 2011 vzdát se podřízené pohledávky ve výši 1,65 milionu EUR vůči klubu FC Den Bosch a poskytnout klubu FC Den Bosch náhradu ve výši 1,4 milionu EUR za opuštění tréninkových zařízení. Komise podotýká, že obě opatření byla předložena společně a bylo o nich rozhodnuto na stejném zasedání obecní rady a že spolu úzce souvisejí, co se týká jejich účelu a situace klubu FC Den Bosch v té době.
- (41) Tato dvě opatření je proto nutno posoudit společně ⁽⁹⁾. V daném případě je však z posouzení, které je uvedeno dále, zjevné, že by obě opatření představovala státní podporu, pokud by byla posouzena zvlášť. To nutně znamená, že opatření představují státní podporu i v případě, jsou-li posouzena společně jako jedno opatření.

4.1.1. Využití státních prostředků

- (42) O obou opatřeních rozhodla obec a tato opatření mají pro obec finanční důsledky ve výši 3,1 milionu EUR. Zahrnují tudíž využití státních prostředků a lze je přičíst státu. Převod státních prostředků může mít mnoho forem, jako jsou přímé granty, půjčky, záruky, přímé investice do kapitálu podniku a věcné dávky. Převod státních prostředků představuje také vzdání se pohledávek státu.

4.1.2. Selektivní výhoda poskytnutá klubu FC Den Bosch

- (43) Výhoda existuje, pokud se v důsledku zásahu státu zlepší finanční situace určitého podniku. Za účelem takového posouzení je nutno finanční situaci podniku po provedení opatření nutno porovnat s jeho finanční situací v případě, že by opatření provedeno nebylo. Je nesporné, že se složitá finanční situace klubu FC Den Bosch prostřednictvím opatření, která jsou předmětem šetření, významně zlepšila.

⁽⁹⁾ Věc BP Chemicals v. Komise, T-11/95, EU:T:1998:199, bod 170 a následující body; věc Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další, C-399/10 P a C-401/10 P, EU:C:2013:175, body 103–104 a věc Francie v. Komise, T-1/12, EU:T:2015:17, bod 37.

- (44) Výhodou ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy je jakákoli hospodářská výhoda, kterou by podnik nebyl schopen získat za běžných tržních podmínek ⁽¹⁰⁾, tj. bez zásahu státu, který se neřídí zásadami podnikání.
- (45) Nizozemsko tvrdí, že zlepšení finanční situace klubu FC Den Bosch je výsledkem transakcí, které jsou v souladu s tržními podmínkami, není tudíž nepřípustné. Podle Nizozemska jednala obec v souladu se *zásadou investora v tržním hospodářství*.

4.1.2.1. Vzdání se podřízené pohledávky

- (46) Jak je uvedeno výše, rozhodnutí o vzdání se podřízené pohledávky ve výši 1,65 milionu EUR zahrnuje kapitalizaci pohledávky, po níž následoval převod výsledného nároku na vlastní kapitál za částku ve výši 1 EUR.
- (47) Je proto třeba za prvé určit, zda by soukromý věřitel kapitalizoval pohledávky stejně jako obec. V případě podniku, který splňuje podmínky pro vyhlášení úpadku, má soukromý věřitel dvě možnosti. Může přikročit k likvidaci podniku s cílem získat zpět alespoň část svého úvěru, nebo může úvěr přeměnit na podíly, aby mohl podnik pokračovat v činnosti, s vyhlídkou, že se opět stane ziskovým, takže se hodnota podílů zvýší. Pokud by soukromí věřitelé jednali s ohledem na značnou část dluhů klubu FC Den Bosch stejně jako obec, bylo by možno předpokládat, že jednání obce splňuje zásadu investora v tržním hospodářství.
- (48) Dodržení zásady investora v tržním hospodářství lze zjistit tehdy, je-li transakce provedena za stejných podmínek (a tudíž se stejnou úrovní rizika a odměny) veřejnoprávními i soukromými subjekty, které jsou v srovnatelné situaci (rovnocenná transakce). V takovém případě lze obvykle vyvodit, že tato transakce je v souladu s tržními podmínkami ⁽¹¹⁾. Důležité je i to, zda má zásah soukromých subjektů skutečný ekonomický význam a není pouze symbolický či zanedbatelný ⁽¹²⁾ a zda je výchozí pozice dotyčných veřejnoprávních a soukromých subjektů s ohledem na transakci srovnatelná. Pokud se naopak veřejnoprávní subjekt a soukromé subjekty, které jsou ve srovnatelné situaci, podílejí na téže transakci současně, avšak za rozdílných podmínek, obvykle to naznačuje, že zásah veřejnoprávního subjektu v souladu s tržními podmínkami není.
- (49) V daném případě byla výchozí pozice dotyčných veřejnoprávních a soukromých subjektů s ohledem na transakci srovnatelná. Všichni věřitelé, kteří se transakce zúčastnili, měli nezajištěné a nedobytné úvěry. Rovněž účast soukromého sektoru byla významná. Ostatní subjekty však nejsou pouhými účastníky trhu, jak již bylo uvedeno; zdá se, že všechny jsou tak či onak spojeny s klubem. Nelze tudíž předpokládat, že tyto subjekty jednaly s cílem dosáhnout zisku; fanoušci nejsou například racionálně jednajícími účastníky trhu, kteří usilují o dosažení zisku.
- (50) Je rovněž zjevné, že se transakce uskutečnila za rozdílných podmínek. Obec požadovala za vzdání se pohledávky více než ostatní věřitelé. Obec získala (jak je uvedeno v tabulce 2) s jednou akcií za cenu ve výši 26,7 EUR relativně více akcií než ostatní komerční nebo neziskoví věřitelé. Restrukturalizace dluhu mimoto klubu FC Den Bosch umožnila splatit nedoplatky na nájemném za stadion společností BIM, která stadion provozovala a kterou vlastnila obec. Na druhé straně věřitel [...] získal preferenční akcie, jež mu případně umožní získat přednostní nárok na možné pozdější dividendy. To znamená, že není vyloučeno, že alespoň jeden soukromý subjekt získal lepší podmínky než obec. Důkazy neumožňují vyvodit závěr, že obec jednala rovnocenně jako tržně jednající hospodářské subjekty, když souhlasila s kapitalizací pohledávky.
- (51) Je rovněž nepravděpodobné, že by soukromý investor souhlasil s prodejem nedobytného úvěru, který je přeměněn na kapitál, za cenu ve výši 1 EUR nadaci, která zamýšlí prodávat s ohledem na tyto akcie certifikáty v hodnotě 100 EUR za akcii. Neponecháním si akcií přišla obec o jediný obchodní důvod kapitalizace

⁽¹⁰⁾ Věc SFEI a další, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, bod 60; věc Španělsko v. Komise, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, bod 41.

⁽¹¹⁾ V této souvislosti viz věc Alitalia v. Komise, T-296/97, ECLI:EU:T:2000:289, bod 81.

⁽¹²⁾ Například ve věci Citynet Amsterdam se Komise domnívala, že lze mít za to, že investice dvou soukromých subjektů, které uskutečnily třetinu celkových kapitálových investic do společnosti (s přihlédnutím rovněž k celkové struktuře akcionářů a tomu, že jejich podíly postačují k vytvoření menšiny potřebné k zablokování strategických rozhodnutí společnosti), jsou ekonomicky významné (viz rozhodnutí Komise 2008/729/ES ze dne 11. prosince 2007 o státní podpoře C 53/06 (ex N 262/05, ex CP 127/04) ve věci investice města Amsterdamu do přístupové sítě z optických kabelů (Úř. věst. L 247, 16.9.2008, s. 27), 96. až 100. bod odůvodnění).

pohledávky, a to vyhlídku nebo očekávání (ačkoli v daleké budoucnosti), že akcie získají na hodnotě. Poskytla třetí straně možnost získat finanční prostředky prodejem akciových certifikátů namísto toho, aby tak učinila sama, nebo přinejmenším aby požadovala podíl na výnosech z prodeje ⁽¹³⁾. V takovém případě by si stát akcie ponechal a v budoucnu mohl přiměřeně očekávat zisk.

- (52) Vzdání se podřízené pohledávky proto nelze připodobnit chování racionálního, tržně jednajícího hospodářského subjektu a poskytl klubu FC Den Bosch výhodu, kterou by nebyl schopen získat za tržních podmínek.

4.1.2.2. Získání tréninkového komplexu

- (53) Co se týká tréninkového komplexu, Nizozemsko tvrdí, že náhrada ve výši 1,4 milionu EUR byla vypočítána v souladu se sdělením o prodeji pozemků a rozhodnutími Komise týkajícími se uhrazení nákladů na nahrazení, a klub FC Den Bosch tudíž nezvýhodnila. Podle zmíněného sdělení nepředstavuje prodej pozemků a staveb orgány veřejné moci podporu, pokud orgán veřejné moci přijme za prvé nejvyšší nebo jedinou nabídku v rámci nepodmíněného nabídkového řízení a pokud za druhé v případě neexistence takového nabídkového řízení je prodejní cena určena nejméně ve výši hodnoty stanovené nezávislým odhadcem.
- (54) Pokyny obsažené ve sdělení o prodeji pozemků se (jak je uvedeno v jeho úvodu) „týkají pouze prodeje veřejně vlastněných pozemků a staveb. Netýkají se veřejného nabývání pozemků a staveb nebo pronájmu či nájmu pozemků a staveb orgány veřejné moci. Takové úkony mohou obsahovat také prvky státní podpory.“
- (55) Mechanismy stanovené ve sdělení o prodeji pozemků jsou každopádně jedinými nástroji ke zjištění, zda stát jednal jako investor v tržním hospodářství, a tudíž konkrétními příklady použití kritéria investora v tržním hospodářství na transakce týkající se prodeje pozemků uzavřené mezi veřejnoprávními a soukromými subjekty ⁽¹⁴⁾. Není proto podstatné, zda se posouzení ocenění pozemků a jejich nabytí uskuteční podle sdělení o prodeji pozemků, nebo bez odkazu na toto sdělení.
- (56) V případě sportovního komplexu, který klub FC Den Bosch uvolnil, bylo ocenění pozemku provedené nezávislým znalcem založeno na upravené náhradní hodnotě. Podle vysvětlení Nizozemska se jedná o hodnotu, kterou by stát musel v případě přemístění vlastníka uhradit podle právních předpisů pro oceňování nemovitostí v případě nesporného vyvlastnění. Toto není přesvědčivé. Stavby a zařízení v komplexu, které vybudoval klub FC Den Bosch, již byly v majetku města. Klub FC Den Bosch je využíval bez dlouhodobého pachtu. Ocenění se proto nemohlo uskutečnit na základě scénáře, podle něhož by klub FC Den Bosch byl vlastníkem staveb. Upravená náhradní hodnota se mimoto může značně lišit od tržní hodnoty majetku.
- (57) Rovněž se nezdá, že v okamžiku uskutečnění transakce měla obec s ohledem na tento pozemek konkrétní plány. Transakce byla jednoznačně součástí restrukturalizačních opatření, o nichž rozhodla obec, a zjevným hlavním cílem bylo poskytnout klubu FC Den Bosch likviditu. Není pravděpodobné, že by obec v té době transakci uzavřela bez tohoto cíle. Bylo by rovněž možné tvrdit, že po zániku fotbalového klubu v případě úpadku by byl sportovní komplex uvolněn bez jakéhokoliv odškodnění.
- (58) Je proto sporné, zda by jiný účastník trhu mohl obec přesvědčit, aby vyplatila částku ve výši 1,4 milionu EUR za uvolnění nemovitosti, s ohledem na niž tento subjekt neměl ani dlouhodobý pacht. Částka by byla každopádně mnohem nižší.

4.1.2.3. Závěr ohledně existence selektivní výhody

- (59) Opatření proto poskytují klubu FC Den Bosch selektivní výhodu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy.

⁽¹³⁾ Vzdání se pohledávky ze strany obce proto nelze srovnat s rozhodnutím Komise týkajícím se belgické společnosti Sonaca ve věci SA.35131 (2013/N).

⁽¹⁴⁾ Podle tohoto kritéria se o státní podporu nejedná v případě, že by za obdobných okolností mohl být soukromý investor, jenž by jednal v běžných tržních podmínkách v tržním hospodářství, motivován k tomu, aby ve prospěch příjemce provedl dotyčná opatření.

4.1.3. Ovlivnění obchodu a hospodářské soutěže

- (60) Nizozemsko zpochybnilo dopad možné podpory na vnitřní trh v případě klubů, které nehrají fotbal na evropské úrovni. Profesionální fotbalové kluby se však považují za podniky a podléhají kontrole státní podpory. Profesionální fotbal zajišťuje placené zaměstnání a poskytuje služby za úplatu; dosáhl vysokého stupně profesionality, a jeho hospodářský dopad se tudíž zvýšil ⁽¹⁵⁾.
- (61) Ačkoliv se klub FC Den Bosch neúčastní fotbalových soutěží v mezinárodním měřítku, jako profesionální fotbalový klub vykonává hospodářské činnosti na řadě jiných trhů, jako je trh pro přestupy profesionálních hráčů, propagace, sponzorování, prodej zboží nebo mediální pokrytí. Podpora pro profesionální fotbalový klub posiluje jeho postavení na každém z těchto trhů, z nichž většina zahrnuje několik členských států. Jsou-li proto státní prostředky použity k poskytnutí selektivní výhody určitému profesionálnímu fotbalovému klubu bez ohledu na ligu, v níž hraje, může tato podpora narušit hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi členskými státy ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy ⁽¹⁶⁾.

4.2. Posouzení podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy

- (62) Komise musí posoudit, zda lze opatření podpory ve prospěch klubu FC Den Bosch považovat za slučitelné s vnitřním trhem. Na dotyčné opatření podpory se nevztahuje žádná z výjimek stanovených v čl. 107 odst. 2 Smlouvy. Co se týká výjimek uvedených v čl. 107 odst. 3 Smlouvy, Komise podotýká, že se na žádný z nizozemských regionů nevztahuje výjimka stanovená v čl. 107 odst. 3 písm. a) Smlouvy. Dotyčné opatření podpory nemá napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu ani napravit vážnou poruchu v nizozemském hospodářství ve smyslu čl. 107 odst. 3 písm. b). Nelze rovněž mít za to, že opatření podpory je určeno na pomoc kultuře nebo zachování kulturního dědictví ve smyslu čl. 107 odst. 3 písm. d) Smlouvy.

4.2.1. Použitelné pokyny

- (63) Co se týká výjimky stanovené v čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy v souvislosti s podporami, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností, tato podpora může být slučitelná, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.
- (64) Za účelem posouzení opatření podpory podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy vydala Komise řadu nařízení, rámců, pokynů a sdělení týkajících se forem podpory a horizontálních nebo odvětvových cílů, na něž je podpora poskytnuta. Jelikož klub FC Den Bosch čelil v době, kdy byla opatření přijata, finančním potížím a podporu obec udělila s cílem tyto potíže odstranit, je vhodné posoudit, zda se použijí kritéria stanovená v pokynech ⁽¹⁷⁾ a zda jsou tato kritéria splněna.
- (65) V červenci 2014 zveřejnila Komise nové pokyny pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci nefinančních podniků v obtížích ⁽¹⁸⁾. Zmíněné pokyny však nejsou na tuto neoznámenou podporu, která byla poskytnuta v roce 2011, použitelné. Podle bodu 137 nových pokynů by tomu tak bylo pouze v případě podpory na záchranu či restrukturalizaci udělené bez schválení, pokud je celá podpora nebo její část poskytnuta po zveřejnění pokynů v *Úředním věstníku Evropské unie*. Podle bodu 138 nových pokynů bude Komise ve všech ostatních případech postupovat podle pokynů platných v době, kdy byla podpora poskytnuta, a tedy v daném případě podle pokynů platných před rokem 2014.

⁽¹⁵⁾ Věc Olympique Lyonnais, C-325/08, ECLI:EU:C:2010:143, body 27 a 28; věc Meca-Medina a Majcen v. Komise, C-519/04 P, ECLI:EU:C:2006:492, bod 22; věc Bosman, C-415/93 ECLI:EU:C:1995:463, bod 73.

⁽¹⁶⁾ Rozhodnutí Komise týkající se Německa ze dne 20. března 2013 ve věcech Multifunktionsarena der Stadt Erfurt (SA.35135 (2012/N)), bod 12 a Multifunktionsarena der Stadt Jena (SA.35440 (2012/N)), souhrnná sdělení v Úř. věst. C 140, 18.5.2013, s. 1 a ze dne 2. října 2013 ve věci Fußballstadion Chemnitz (SA.36105 (2013/N)), souhrnné sdělení v Úř. věst. C 50, 21.2.2014, s. 1, body 12–14; rozhodnutí Komise týkající se Španělska ze dne 18. prosince 2013 o možné státní podpoře pro čtyři španělské profesionální fotbalové kluby (věc SA.29769 (2013/C)), bod 28, Real Madrid CF (věc SA.33754 (2013/C)), bod 20 a údajná státní podpora ve prospěch tří fotbalových klubů ve Valencii (věc SA.36387 (2013/C)), bod 16, zveřejněno v Úř. věst. C 69, 7.3.2014, s. 99.

⁽¹⁷⁾ Viz 15. bod odůvodnění a pozn. pod čarou č. 5.

⁽¹⁸⁾ Sdělení Komise – Pokyny pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci nefinančních podniků v obtížích (Úř. věst. C 249, 31.7.2014, s. 1).

4.2.2. Klub FC Den Bosch jako podnik v obtížích

- (66) Podle bodu 11 pokynů může být podnik považován za podnik v obtížích tehdy, jsou-li patrné typické příznaky podniku v obtížích, například narůstající ztráta, klesající obrat, rostoucí skladové zásoby, nadbytečná kapacita, slábnoucí peněžní tok nebo narůstající dluh. Jak je uvedeno v 8. bodě odůvodnění, v případě klubu FC Den Bosch se vyskytuje řada těchto příznaků. Klub byl tudíž podnikem v obtížích a slučitelnost státní podpory bude posouzena podle pokynů.

4.2.3. Obnovení dlouhodobé životaschopnosti

- (67) Pokyny v oddíle 3.2 vyžadují, aby bylo poskytnutí podpory podmíněno prováděním plánu restrukturalizace. Jak je uvedeno v 7. bodě odůvodnění, klub FC Den Bosch se považuje za malý podnik. Komise bere na vědomí, že Nizozemsko předložilo v souladu s bodem 59 pokynů plán restrukturalizace, který se zabývá podmínkami stanovenými v 34. až 37. bodě sdělení.
- (68) Komise v této souvislosti uvádí, že rozhodnutí obce vzdát se pohledávky vůči klubu FC Den Bosch a poskytnout mu náhradu za uvolnění sportovního komplexu následovalo po analýze povahy a příčin potíží klubu FC Den Bosch. Grant podléhal řadě podmínek, které mají obnovit dlouhodobou životaschopnost podniku v přiměřené tříleté lhůtě a splnit požadavky svazu KNVB k zachování licence klubu FC Den Bosch pro účast v profesionálních soutěžích. Plán restrukturalizace znamenal nové vedení, snížení počtu zaměstnanců a omezení skupiny hráčů. Zahrnuje opuštění velkého tréninkového komplexu. Klub FC Den Bosch tudíž předpokládá úspory u své hlavní činnosti. Plán restrukturalizace není závislý na vnějších faktorech, které může klub FC Den Bosch sledovat, nemá však nad nimi plně kontrolu, jako je hledání nových sponzorů a zvýšení počtu diváků. Předpokládá se další zlepšení finanční situace klubu a rovněž zachování jeho činnosti jako profesionálního fotbalového klubu. Vývoj nastíněný v 35. bodě odůvodnění prokazuje, že plán byl skutečně realistický.

4.2.4. Kompenzační opatření

- (69) Body 38–42 pokynů vyžadují, aby příjemce přijal kompenzační opatření s cílem co nejvíce omezit rušivé účinky podpory a její nepříznivý dopad na podmínky obchodování. Tato podmínka se však nevztahuje na malé podniky. Jak je uvedeno v 7. bodě odůvodnění, klub FC Den Bosch je malým podnikem.

4.2.5. Podpora omezená na minimum

- (70) Komise bere také na vědomí, že plán restrukturalizace je kromě dosažených vnitřních úspor do značné míry financován externími soukromými subjekty v souladu s body 43 a 44 pokynů. Řada soukromých subjektů souhlasila s tím, že se rovněž vzdá svých pohledávek. Celkový příspěvek věřitelů a obce k refinancování klubu FC Den Bosch činil 6,737 milionu EUR (částka pohledávek, od nichž bylo upuštěno, ve výši 5,337 milionu EUR a částka ve výši 1,4 milionu EUR za tréninkový komplex, pokud by se za podporu považovala celá částka za tréninkový komplex). Vlastní příspěvek ve výši 25 % vyžadovaný u malých podniků by činil 1,685 milionu EUR. Jiné subjekty než stát přispěly ve formě vzdání se pohledávek částkou ve výši 3,687 milionu EUR (částka ve výši 5,337 milionu EUR po odečtení úvěru obce ve výši 1,65 milionu EUR), mimo jiné jedna obchodní společnost částkou ve výši 1,865 milionu EUR, což je více než požadovaných 25 %.
- (71) Výše podpory byla nezbytná. Podle plánu restrukturalizace by měla vést k nižším ztrátám v sezónách 2011/2012 a 2012/2013 a posléze k mírně kladnému výsledku. To klubu FC Den Bosch neumožní nakupovat nové hráče nebo je přilákat prostřednictvím vyšších platů.

4.2.6. Kontrola a výroční zpráva

- (72) Bod 49 pokynů vyžaduje, aby členský stát informoval o řádném provádění plánu restrukturalizace prostřednictvím pravidelných podrobných zpráv. Bod 51 stanoví méně přísné podmínky vztahující se na malé a střední podniky, u nichž za normálních okolností postačuje každoroční předložení kopií rozvahy a výkazu zisku a ztrát. Nizozemsko se zavázalo k předkládání těchto zpráv.

4.2.7. Zásada „jednou a dost“

- (73) V souladu s body 72 až 77 pokynů Nizozemsko uvedlo, že klub FC Den Bosch neobdržel podporu na záchranu nebo restrukturalizaci v období deseti let před poskytnutím této podpory. Nizozemsko se rovněž zavázalo neposkytnout klubu FC Den Bosch během desetiletého období novou podporu na záchranu nebo restrukturalizaci.

4.3. Závěr

- (74) Komise proto vyvozuje závěr, že opatření k restrukturalizaci dluhu týkající se klubu FC Den Bosch představují státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy. Podpora na restrukturalizaci, kterou obec poskytla klubu FC Den Bosch, však splňuje podmínky pokynů, a nemění tudíž podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem. Podpora je proto slučitelná s čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy.

5. ZÁVĚR

- (75) Komise konstatuje, že Nizozemsko poskytlo klubu FC Den Bosch protiprávní podporu v rozporu s čl. 108 odst. 3 Smlouvy. Státní podpora poskytnutá klubu FC Den Bosch v roce 2011 ve výši 1,65 milionu EUR ve formě vzdání se pohledávky a vyplacení náhrady ve výši 1,4 milionu EUR za opuštění tréninkového komplexu však splňuje podmínky pro podporu na restrukturalizaci stanovené v pokynech a lze ji považovat za slučitelnou s vnitřním trhem v souladu s čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Státní podpora ve výši 3,05 milionu EUR, kterou Nizozemsko poskytlo ve prospěch fotbalového klubu FC Den Bosch v 's-Hertogenboschi, je slučitelná s vnitřním trhem ve smyslu čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Nizozemskému království.

V Bruselu dne 4. července 2016.

Za Komisi
Margrethe VESTAGER
členka Komise